

KĀ DATI PALĪDZ UZLABOT DZEMDĪBU PALĪDZĪBAS KVALITĀTI VALSTS UN IESTĀDES LĪMENĪ

#jauta

Profesore Dace Rezeberga
2023. Gada 28. septembrī

Veselības ministrija

Slimību profilakses un
kontroles centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības
strukturāfondi un
Kohēzijas fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ESF projekts Nr. 9.2.3.0/15/l/001 "Veselības tīklu
attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas
izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros".

Sākot no sagnēm

- Kvalitātes balva
- Atbilstība *Joint comission* kvalitātes kritēriji

5.4. Pacientu apmierinātības monitoring

Ir izveidots pacientu apmierinātības ar aprūpes procesu, aprūpes vidi un organizācijas personālu uzraudzības process.

0.līmenis – nav izveidots organizēts process informācijas vākšanai par pacientu apmierinātību.

1.līmenis – ir pieejams instruments un atbalsta procedūra pacientu apmierinātības uzraudzībai.

2.līmenis – pacientu apmierinātība tiek regulāri uzraudzīta un dati tiek analizēti.

3.līmenis – informācija par izmaiņām pacientu apmierinātībā tiek izmantota pilnveidošanas prioritāšu noteikšanai vai dziļākai izpētei

Dati par pacientu apmierinātību Rīgas Dzemdību namā (RDN)

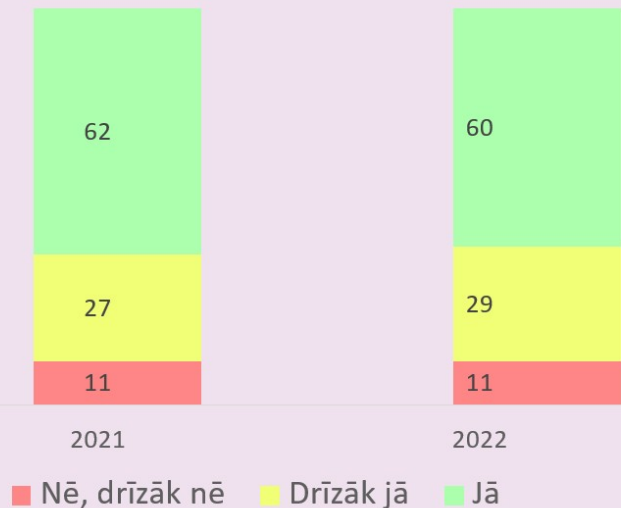
Ir divi datu ieguves avoti:

1. RDN aptauja, ko iespējams aizpildīt uz vietas papīra formā vai elektroniski mājas lapā rdn.lv, vai skenējot QR kodu, kas atrodams pacientu palātās u.c. RDN telpās
2. SPKC veidota un uzturēta PREM aptauja, kas pieejama visām Latvijas slimnīcām

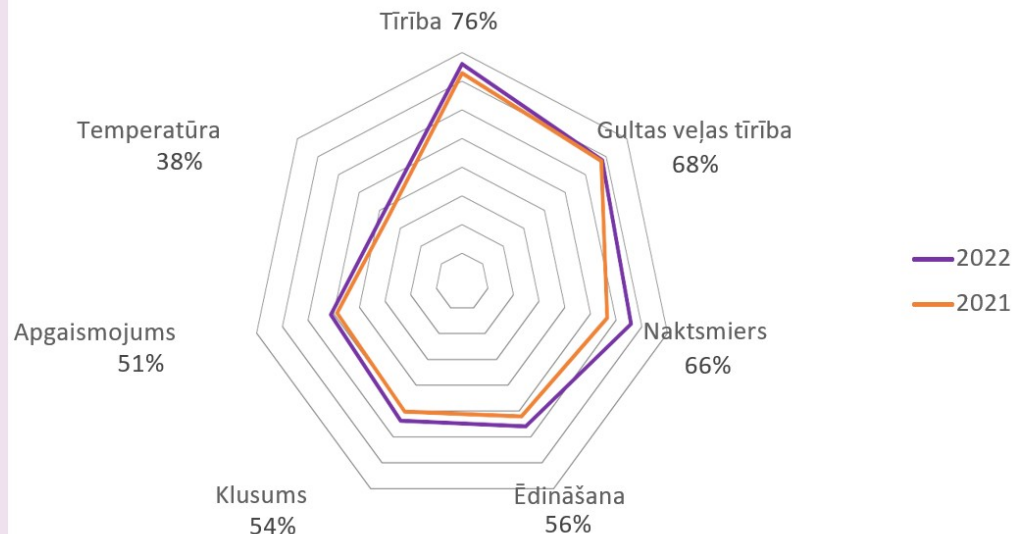

"Vai Jūs esat apmierināta/-ts ar sadzīves apstākļiem?" (procentos)

PREM atbildes "Vienmēr" : "Lūdzu, novērtējiet, cik bieži zemāk minētie apstākļi palātā Jūs apmierināja:" (procentos)

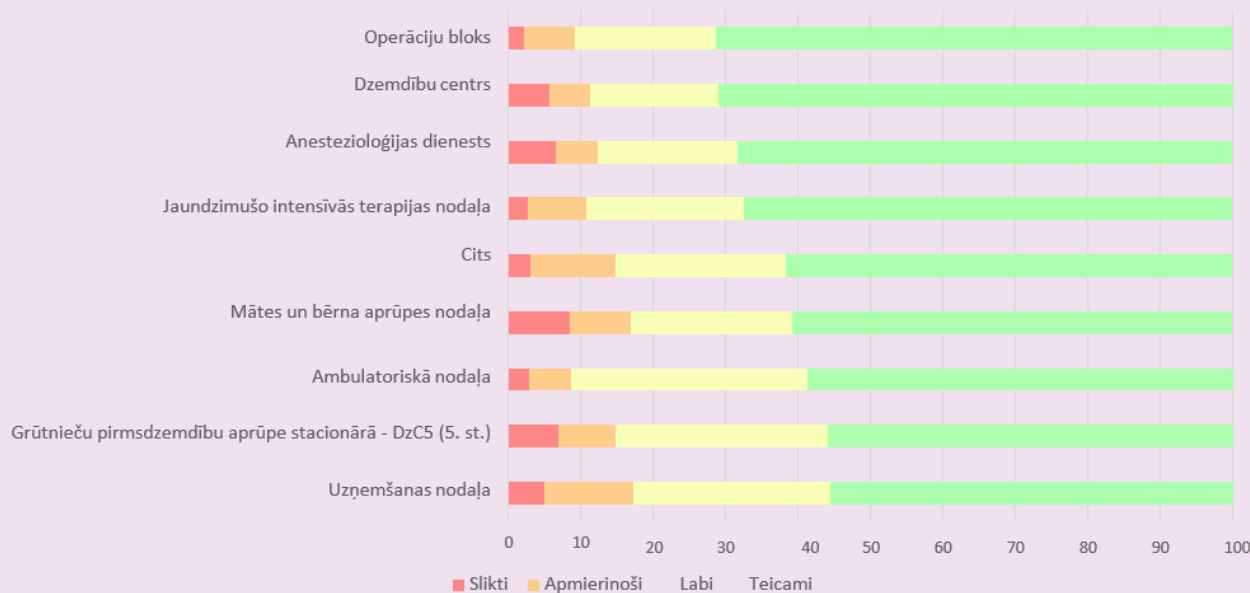

2023/Nr.4

PACIENTU PIEREDZES VĒSTNESIS

RDNA: "Kā Jūs vērtējat Rīgas Dzemdību nama speciālistu sniegto medicīnisko palīdzību?"

Statistika: PREM – 2022. gadā salīdzinot ar 2021. gadu

Stacionēšanās informētība

Pēc-stacionēšanās informētība

Cieņpilna izturēšanās

Pacientu iesaiste

Pacienta centrēta dzemdību aprūpe

- 2016. gadā Pasaules Veselības organizācijas ekspertu padome izveidoja standartu kopumu mātes un jaundzimušo aprūpes kvalitātes uzlabošanai veselības aprūpes iestādēs [1]
- Pieņemot šādus kritērijus, samazinās mātes un perinatālā mirstība un saslimstība, kā arī pieaug pozitīvas pieredzes īpatsvars cieņas pilnas un uz pierādījumiem balstītas veselības aprūpes jomā
- PVO uzsver, cik svarīga ir uz sievieti vērsta dzemdību vide, kurā mātes jūtas brīvas, drošas un respektētas, ar zemu traumatiskas pieredzes risku, kas vēlāk var izraisīt bailes un neuzticēšanos veselības aprūpes sistēmai [2,3]

[1] World Health Organization. Standards for improving quality of maternal and newborn care in health facilities [WHO website]. 2016. https://cdn.who.int/media/docs/default-source/mca-documents/advisory-groups/quality-of-care/standards-for-improving-quality-of-maternal-and-newborn-care-in-health-facilities.pdf?sfvrsn=3b364d8_2. Accessed October 15, 2021.

[2] Dencker A, Nilsson C, Begley C, Jangsten E, Mollberg M, Patel H, et al. Causes and outcomes in studies of fear of childbirth: A systematic review. *Women and Birth: Journal of the Australian College of Midwives*. 2019;32:99–111. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2018.07.004>.

[3] World Health Organization. WHO recommendations Intrapartum care for a positive childbirth experience [WHO website]. 2018. <http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/260178/9789241550215-eng.pdf;jsessionid=B7CE10E530E0330FD7B47EB719AB6A08?sequence=1>. Accessed January 21, 2022.

Veselības aprūpei ir jābūt:

- ✓ drošai
- ✓ efektīvai
- ✓ savlaicīgai
- ✓ taisnīgai
- ✓ vienlīdzīgai
- ✓ cilvēka centrētai

Svarīgākās dimensijas ir trīs:

- ✓ Aprūpes sniegšana
- ✓ Aprūpes pieredze
- ✓ Cilvēkresursu un fizisko resursu pieejamība

STANDARDS FOR IMPROVING QUALITY OF MATERNAL AND NEWBORN CARE IN HEALTH FACILITIES

Struktūra

Veselības aprūpes sistēma

Aprūpes
kvalitāte

Process

APRŪPES SNIEGŠANA

APRŪPES PIEREDZE

Uz pierādījumiem balstīta rutīna aprūpes
prakse un komplikāciju ārstēšana

Efektīva komunikācija

Darbotiespējīga informāciju sistēma

Respekts un cieņa

Funkcionējoša nosūtīšanas sistēma

Emocionāls atbalsts

Kompetenti un motivēti darbinieki

Pieejamie būtiskie fiziskie resursi

Individuālie un iestādes līmeņa iznākumi

Iznākums

Labākās prakses pielietošana

Cilvēka centrēts iznākums

Veselības iznākums

Struktūra

FIZIOLOĢISKAS DZEMDĪBAS

Process

APRŪPES SNIEGŠANA

APRŪPES PIEREDZE

Uz pierādījumiem balstīta
prakse un komplikāciju
prevencija

Darbotiespējīga informācija

Funkcionējoša nosaukums

komunikācija

atbalsts un cieņa

atbalsts

20%

80%

kompetenti un motivēti darbinieki

Pieejamie būtiskie fiziskie resursi

Individuālie un iestādes līmeņa iznākumi

Iznākums

Labākās prakses pieredzes apmaiņa

Cilvēka resursu iznākums

Veselības iznākums

Struktūra

PATOĻĪSKAS DZEMDĪBAS

Process

APRŪPES SNIEGŠANA

APRŪPES PIEREDZE

Uz pierādījumiem balstīta
prakse un kompetences

komunikācija

Darbotiespējīga iestāde

un cieņa

Funkcionējoša nodarbinātība

atbalsts

49%

51%

kompetenti un motivēti darbinieki

Pieejamie būtiskie fiziskie resursi

Individuālie un iestādes līmeņa iznākumi

Iznākums

Labākās prakses pārņemšana

Cilvēka resursu iznākums

Veselības iznākums

Pirmais solis PVO standartu ieviešanā ir esošās aprūpes kvalitātes novērtēšana (DATI !)

Medicīnas statistikas dati

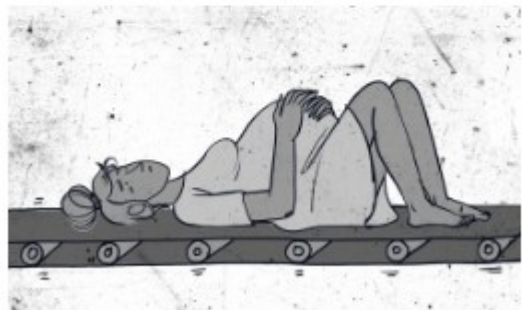
- Iestādes statistikas atskaites
- VIS
- VVIS
- Ārstu birojs
- Iestādes medicīnas datu bāze
- Jaundzimušo reģistrs
- U.c.

Kvalitātes mērījumi

- Reproductīvās veselības indikatori (apkopo SPKC)
- Pacientu aptaujas
  - Nacionālas
  - Iestādes
- Zinātniskie pētījumi
  - Studentu
  - Rezidentu
  - Pētnieku

"Kāpēc tu vēl nedzemdē? Tu aizņem vietu!" Saruna par dzemdību pieredzi

Dalīties ar savu sarežģīto un arī sāpīgo dzemdību pieredzi un kopīgi meklēt atbildi uz jautājumu "Uz kādu dzemdību pieredzi mums ir tiesības?" piekrita trīs sievietes: publiciste Santa Remere, gleznotāja Katrīna Gaile un kustību māksliniece Kristīne Brīniņa.

AR BĒRNIEM

pirms 5 dienām

International Journal of
**GYNECOLOGY
& OBSTETRICS**

**IMAGINE
EURO** Improving
MAternal
Newborn carE

SUPPLEMENT ARTICLE | Open Access |

Women's perspectives on the quality of maternal and newborn care in childbirth during the COVID-19 pandemic in Latvia: Results from the IMAGINE EURO study on 40 WHO standards-based quality measures

Elizabete Pumpure Dārta Jakovicka, Ilaria Mariani, Agnija Vaska, Benedetta Covi, Emanuelle Pessa Valente, Gita Jansone-Šantare, Anna Regīna Knoka, Katrīna Dace Rezeberga, Marzia Lazzerini, the IMAGINE EURO study group ... See few

First published: 18 December 2022 | <https://doi.org/10.1002/ijgo.14461> |

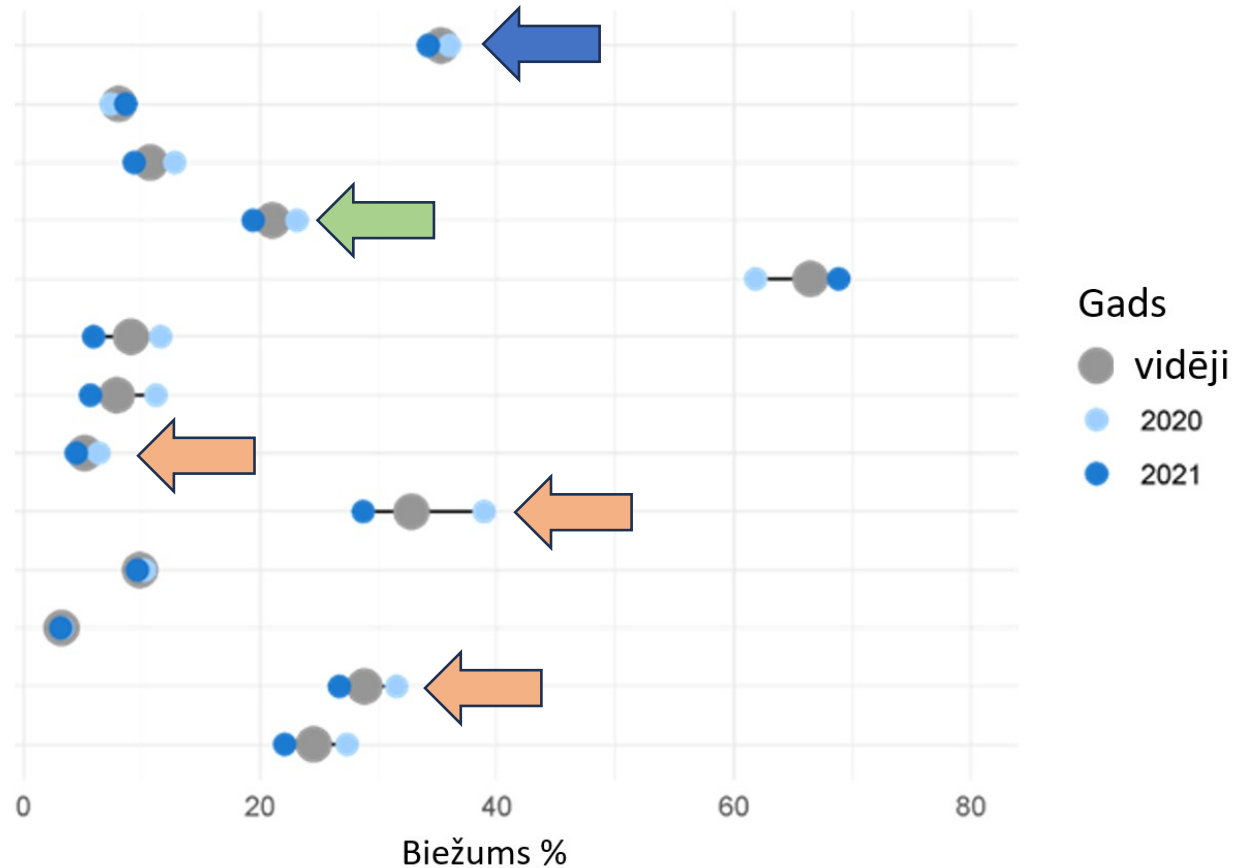
STANDARDS FOR IMPROVING QUALITY
OF MATERNAL AND NEWBORN CARE IN
HEALTH FACILITIES

World Health
Organization

Rezultāti Latvijā: sievietēm dzemdībās

1. Nebija atsāpināšana dzemdībās
- 2a. Instrumentālas vaginālas dzemdības
- 2b. Neatliekams ķeizargrieziena dzemdībās
- 3a. Epiziotomija
- 3b. Spiediens uz dzemdes dibena
- 3c. Nepietiekoša atsāpināšana pēc operācijas
4. Nenodrošināts ādas-ādas kontakts
5. Nav uzsākta agrīna krūts zīdīšana
6. Nepietiekošs atbalsts krūts zīdīšanā
7. Neatradās kopā ar mazuli
8. Nebija iespējams atrasties kopā ar savu mazuli, cik vēlējās
9. Izrakstoties nebija ekskluzīva krūts zīdīšana
10. Nebija tūlītējs atbalsts, ja bija nepieciešams

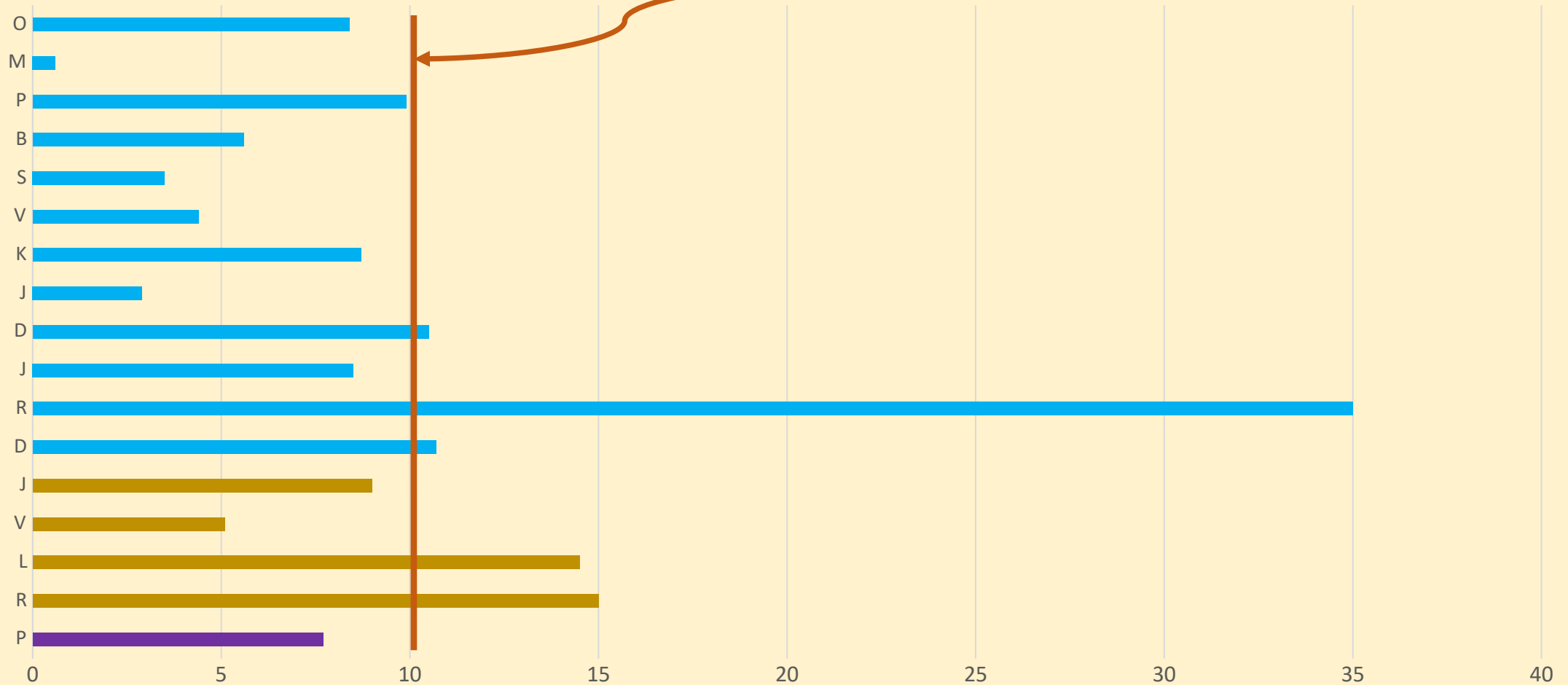

Epidurālā analgēzija (%) dzemdību nodaļās Latvijā 2022. gadā

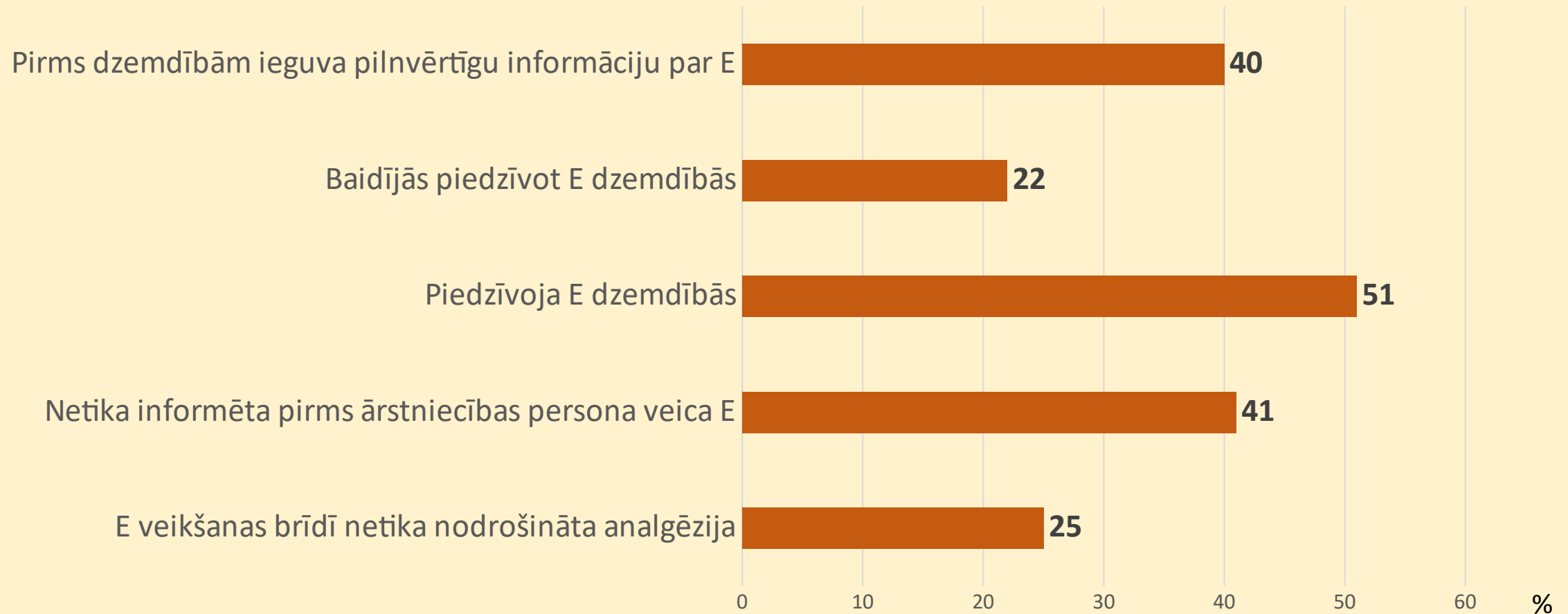

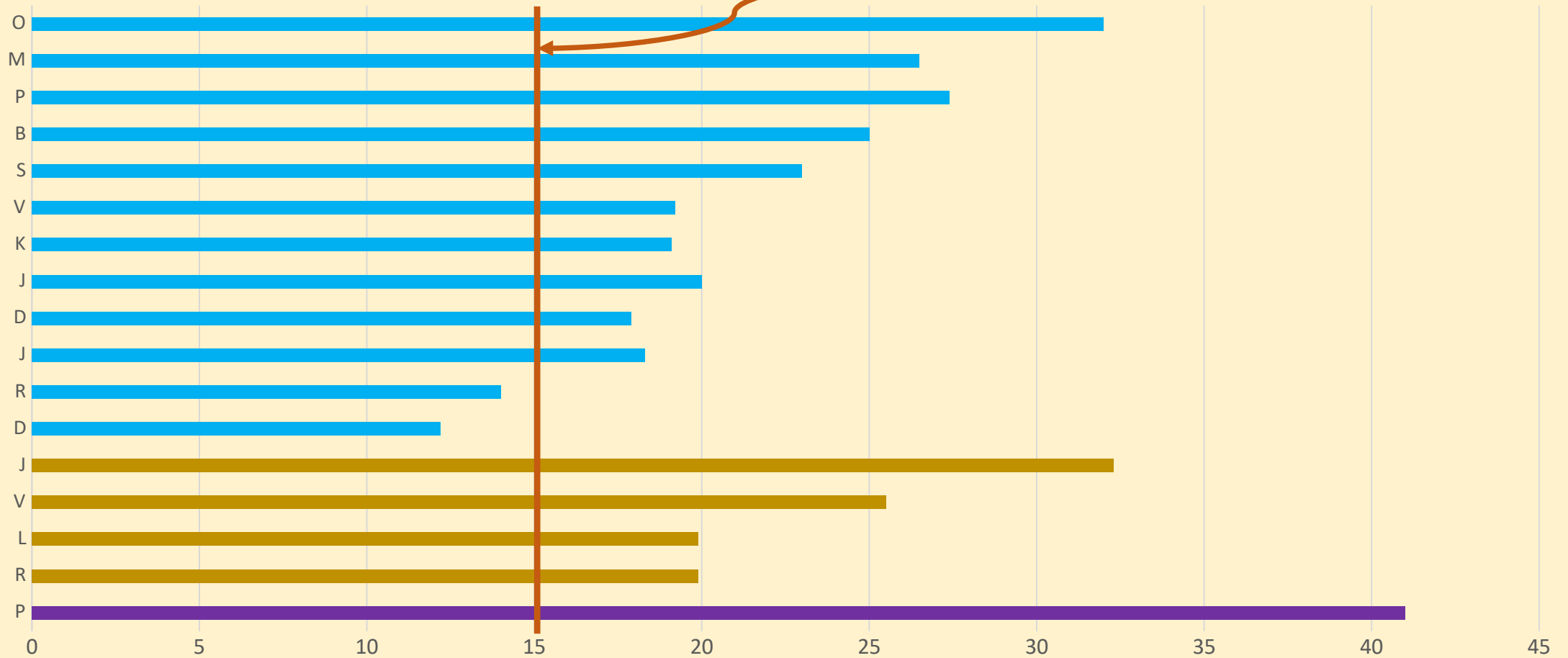
Epiziotomiju skaits (%) dzemdību nodaļās Latvijā 2022. gadā – PVO rekomendētais 10%

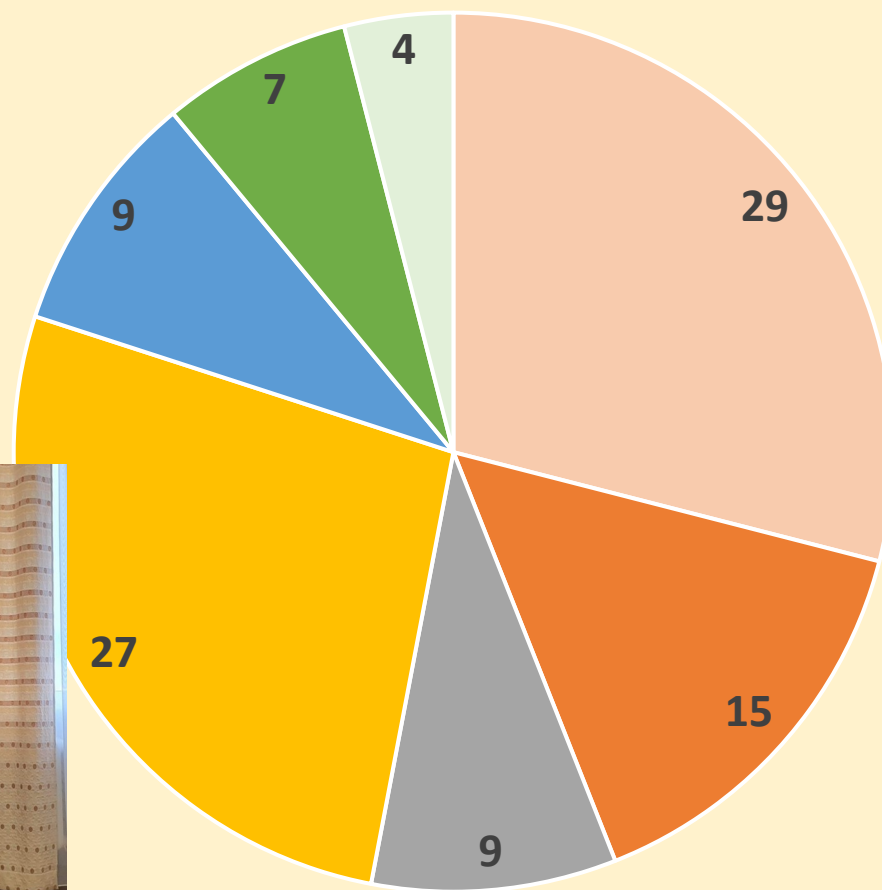
RSU studentes 2022.gadā *online* veiktās aptaujas rezultāti par epiziotomiju (E) dzemdībās

Ķeizargriezienu skaits dzemdību nodaļās Latvijā 2022. gadā (%) – PVO rekomendētais 15%

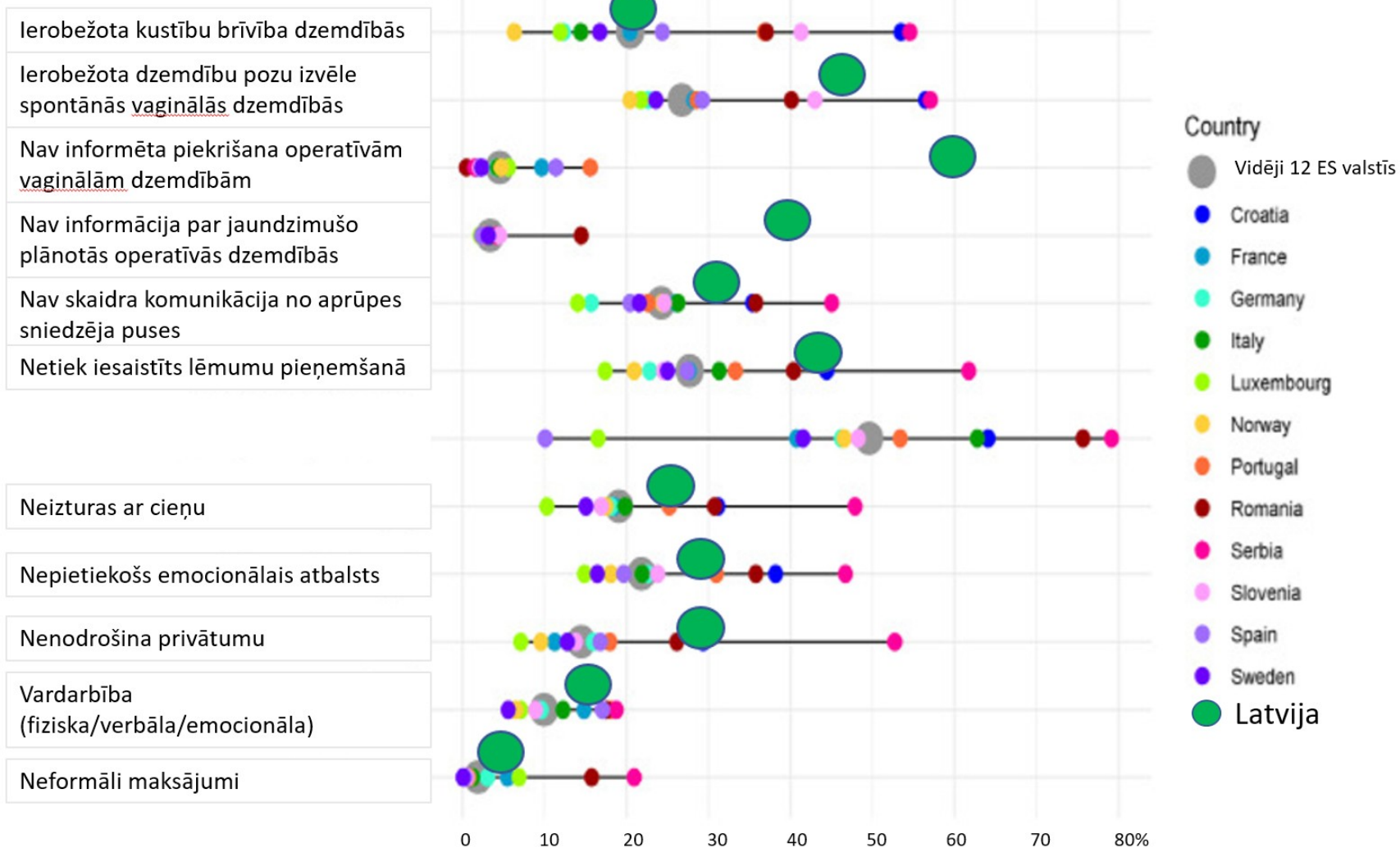

Sieviešu ieteikumi krūts zīdīšanas pieredzes uzlabošanai (%)

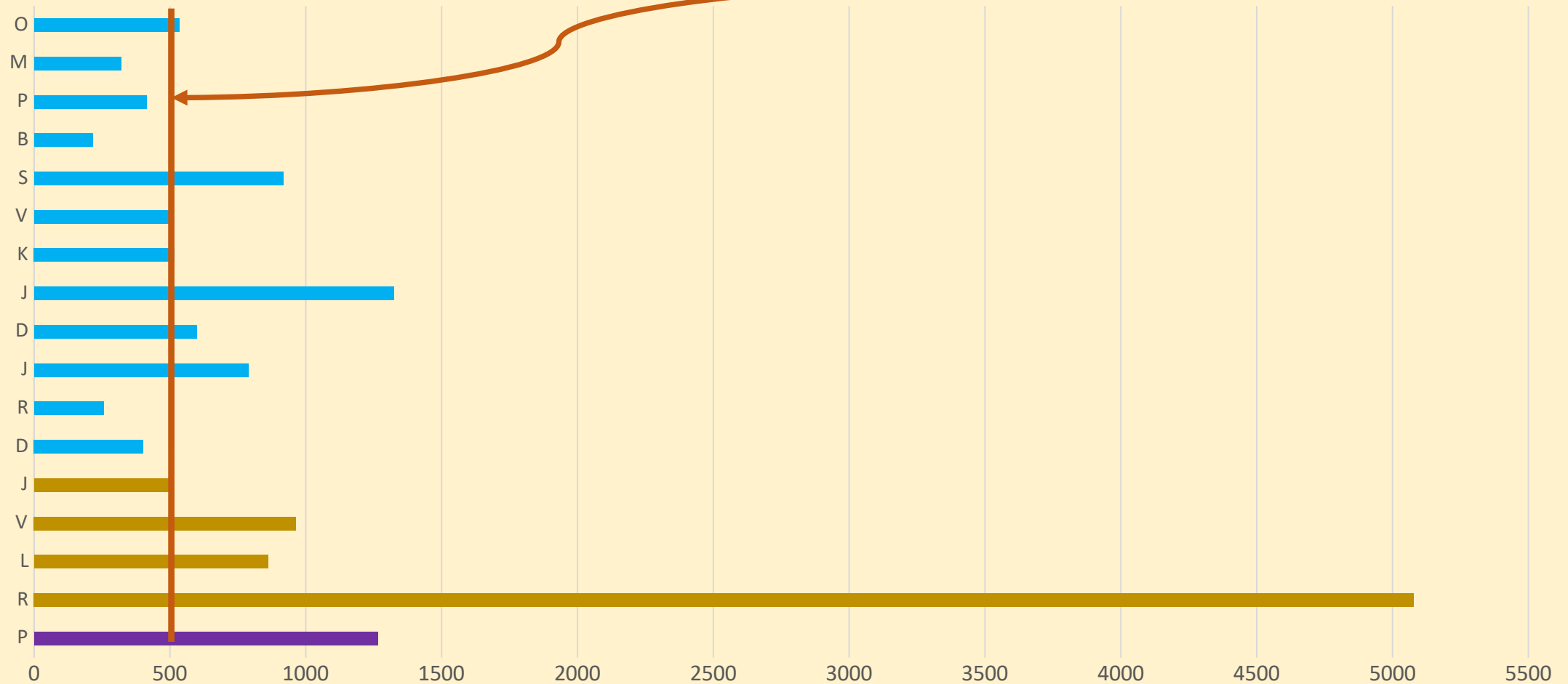
- Peejams pilna laika krūts zīdīšanas konsultants slimnīcā
- Uzlabot ārstu un aprūpes personāla zināšanas
- Informēt par ekskluzīvas krūts zīdīšanas priekšrocībām
- Sniegt atbalstu un iedrošināt krūts zīdīšanā
- Sniegt pozitīvu atgriezenisko saiti par krūts zīdīšanas uzsākšanu
- Atbalstīt mātes izvēles
- cits

Quality of facility-based maternal and newborn care around the time of childbirth during the COVID-19 pandemic: online survey investigating maternal perspectives in 12 countries of the WHO European Region

Dzemdību skaits dzemdību nodaļās 2022.gadā Latvijā – PVO rekomendētais minimālais 500

PVO pacientu aptauja pieejama arī Latvijā!

Latviešu

Aptauja par dzemdību pieredzi slimnīcā

Veselības ministrija sadarbībā ar Slimību profilakses un kontroles centru veic pilotaptauju ar mērķi noskaidrot dzemdību pakalpojumu kvalitāti. Lūgums piedalīties aptaujā un pastāstīt par savu dzemdību pieredzi, ja Jūsu dzemdības bija 2023.gadā.

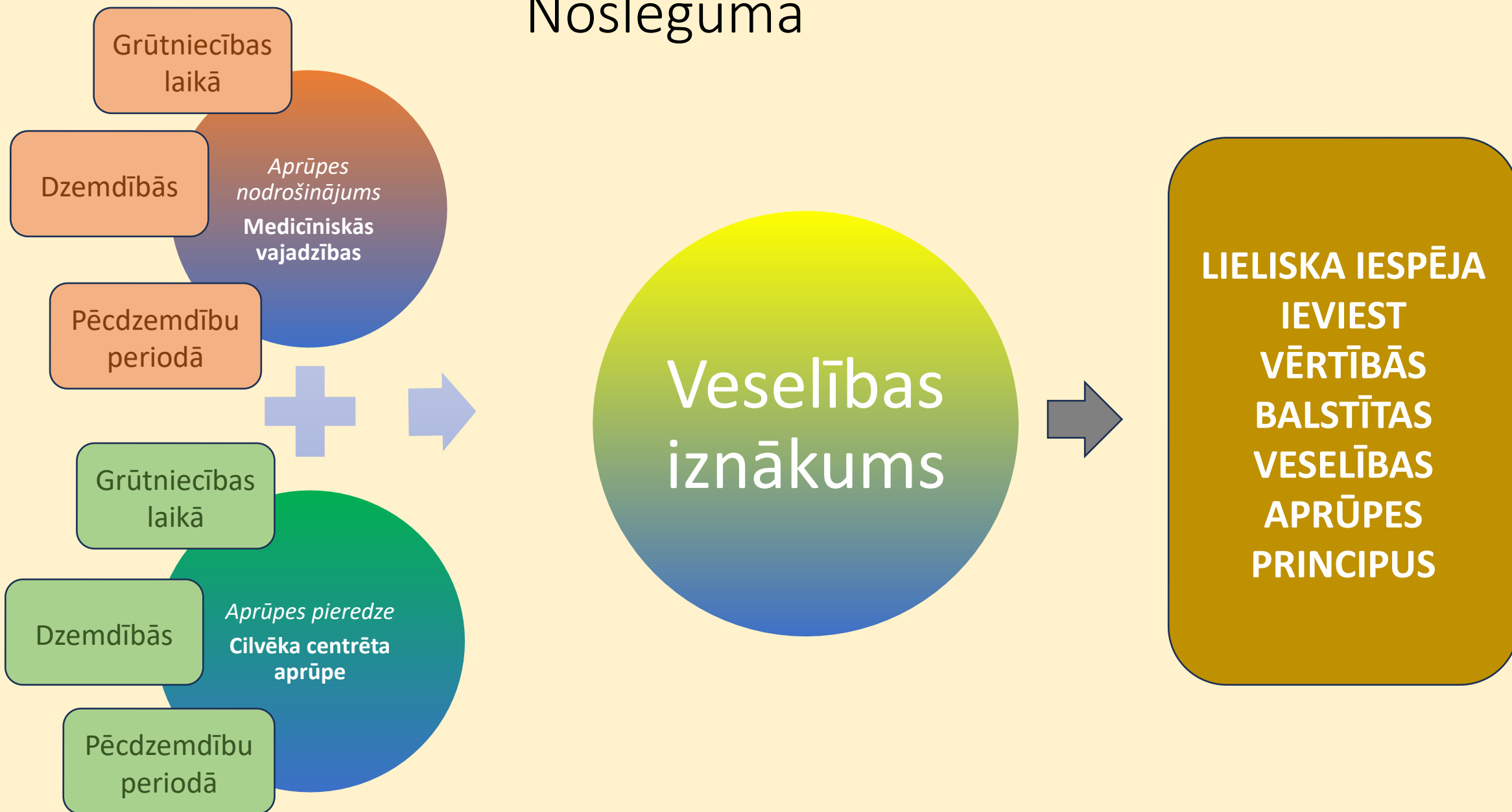
Aptauja ir anonīma un atbildes tiks analizētas tikai apkopotā veidā. Dalība pētījumā ir brīvprātīga. Aptaujas aizpildīšanai nepieciešamas apmēram 15 minūtes.

Aptauja par dzemdību pieredzi stacionārā

- Balstoties uz datiem, gan politikas veidotāji, gan iestāde var analizēt ne tikai medicīnisko sniegumu, bet arī pacientu pieredzi - iestādes vadība, lai saskatītu uzlabojumu nepieciešamību, politikas veidotāji, lai diferencētu samaksu atkarībā no pakalpojumu kvalitātes.
- Gan medicīnas iestādei kopumā, gan katram tās darbiniekam ir iespēja mainīt sava snieguma kultūru, tik ir jāizvirza šāds mērķis un uz to jātiecas.

Noslēgumā

#jauta

CILVĒKS - LATVIJAS VESELĪBAS NOZARES VĒRTĪBA

2023. gada 28. septembrī

Veselības ministrija

Slimību profilakses un
kontroles centrs

 Latvijas Ārstu biedrība

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības
strukturārfondi un
Kohēzijas fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ESF projekts Nr. 9.2.3.0/15/l/001 "Veselības tīklu
attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas
izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros".